

Et viktig formål med konvensjonen er å sikre at funksjonshemmede får sine menneskerettigheter oppfylt, på lik linje med personer uten funksjonshemninger.

Kjersti Skarstad, PhD statsvitenskap

BÆRUM
KOMMUNE

Menneskerettigheter for personer med utviklingshemming

(Convention on the right of persons with disabilities - CRPD)

Å bli hørt og sett

06.03.23 –kommunalsjef Vibeke Kristiansen

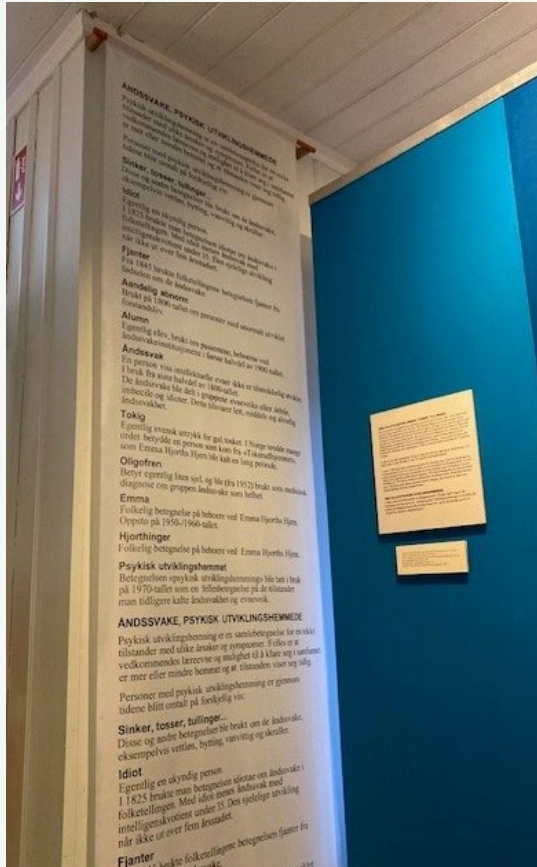
Sammen skaper vi fremtiden

MANGFOLD - RAUSHET - BÆREKRAFT

FN-konvensjon om retter til mennesker med nedsatt funksjonsevne

- i. Bakgrunn og litt historikk
- ii. Dagens situasjon
- iii. Menneskerettigheter i praksis
- iv. Hva gjør vi i Bærum?

Likestilt, hørt og sett ? ...det blir bedre...

Boks 1.2 Omgrepsbruken

Menneske med funksjonsnedsetjing utgjør ei samansett gruppe med ulike utfordringar. Nokon er fødte med ei funksjonsnedsetjing, medan andre opplever å få ei funksjonsnedsetjing på grunn av sjukdom eller skade seinare i livet. Det er store forskjellar mellom dei ulike typene funksjonsnedsetjing når det gjeld kva for og kor store hindringar funksjonsnedsetjinga medfører.

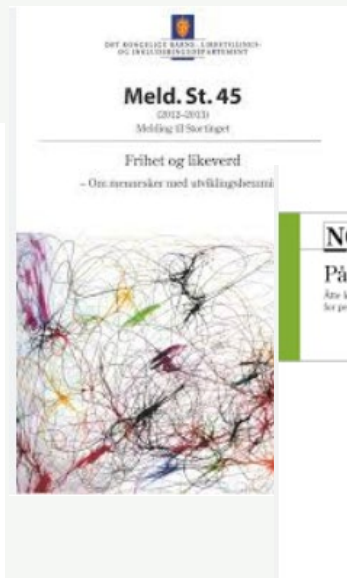
Når vi omtaler gruppa generelt, seier vi «personar med nedsett funksjonsevne» eller «menneske med funksjonsnedsetjing» for å tydeleggjere at funksjonsnedsetjinga er noko ein har, ikkje noko ein er. Dersom innfallsvinkelen er barrierar og diskriminering på ulike samfunnsområde, kan det likevel vere rett å bruke termen «funksjonshemja»: Ein kan for eksempel vere funksjonshemja i møte med arbeidslivet.

«Utviklingshemming» er ei samlenemning for ei rekkje ulike diagnoser og tilstandar som er knytte til kognitive, språklege og sosiale vanskar. Utviklingshemming fell innanfor det meir overordna omgrepet «funksjonsnedsetjing». Utviklingshemming reduserer evna den enkelte har til mentale prosessar som minne, språk, gjennomarbeiding av informasjon, problemløysing og å tileigne seg kunnskap og erfaring. Det er store variasjonar mellom personane som har utviklingshemming, og behovet for hjelp varierer avhengig av graden av utviklingshemming og tilleggsvanskane.

I denne meldinga bruker vi både omgrepa «personar med funksjonsnedsetjing», «funksjonshemja», «utviklingshemja» og «personar med utviklingshemming».

Bakgrunn og historikk

- 1991 - Ansvarsreformen, Helsevern for psykisk utviklingshemmede (HVPU)
- 2001 – NOU 2001: 22 *Fra bruker til borger — En strategi for nedbygging av funksjonshemmende barrierer*
- 2012 – Med.St. 45 *Frihet og likeverd – om mennesker med utviklingshemming*
- 2013 – Norge ratifiserer [FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne \(CRPD\)](#)
- 2016 – NOU 2016: 17 *På lik linje – åtte løft for å realisere grunnleggende rettigheter for personer med utviklingshemming*
- 2021 – Nasjonal veileder for Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming
- 2022 – Meld. St. 8 *Menneskerettar for personar med utviklingshemming*

Dagens situasjon

- Godt juridisk rammeverk for vern av menneskerettene
 - I. God nok rettstrygghet
 - II. Mangelfull praksis og lovbrudd
 - III. Universell utforming av skolebygg
 - IV. Risiko for overgrep
 - V. Tvang
 - VI. Kompetanse i tjenestene

Alle mennesker har rett til å bestemme selv, til frihet, personlig trygghet og respekt for den fysiske og psykiske integriteten sin.

Kjersti Skarstad

Menneskerettigheter i praksis

- Rett til personlig assistanse
- Rett til bolig
- Rett til utdanning
- Rett til arbeid
- Rett til helse
- Rett til vern mot utnyttelse, vold og misbruk
- Rett til familieliv
- Rett til å delta i kultur og fritidsaktiviteter og til tros- og livsytelsesutøving

Menneskerettigheter i Bærum

HELS E

Bærum har et trygt og godt oppvekstmiljø, som bidrar til like muligheter for alle barn og unge

Derfor skal vi:

- Arbeide systematisk for å gi alle barn og unge like muligheter og hindre utenforskap, med fokus på tverrfaglig hjelp og tidlig innsats
- Sikre alle barn og unge kompetanse som gir et godt grunnlag for voksenlivet
- Legge til rette for at alle barn og unge kan delta i organisert og uorganisert fritids-, kultur-, idretts- og friluftslivsaktiviteter

Bærum har innbyggere som mestrer eget liv og har god livskvalitet gjennom livet

Derfor skal vi:

- Sørge for at alle kan delta i arbeids-, fritids- og samfunnsliv
- Legge til rette for en mangfoldig frivillig sektor
- Styrke mulighetene for at innbyggere kan involvere seg i samfunnet og lokaldemokratiet
- Stimulere til hverdagsaktivitet gjennom å sikre gode friområder og rekreasjonsarealer

Bærum er et trygt, mangfoldig og inkluderende samfunn

Derfor skal vi:

- Utjevne konsekvensene av sosiale forskjeller, med fokus på sårbare grupper
- Sikre mangfold og inkludering på tvers av funksjonsnivå, etnisitet, religion, seksuell legning, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk
- Sikre trygghet for innbyggerne gjennom systematisk arbeid med samfunnsikkerhet og beredskap

Bærum har tilgjengelige og inkluderende bo og nærmiljøer og møteplasser

Derfor skal vi:

- Være en pådriver for fleksible og tilgjengelige møteplasser, tilrettelagt for sambruk
- Tilrettelegge for lokale møteplasser som skaper en opplevelse av tilhørighet, inkludering og deltakelse
- Legge til rette for boliger for alle livsfaser i varierte og tilgjengelige bomiljøer
- Legge til rette for et bredt og mangfoldig kunst og kulturliv

Nå- og fremtid

- ❖ Felles grunnlag og forståelse
- ❖ Robust tjeneste med god kvalitet
- ❖ Prioritere
- ❖ Fleksibilitet som ivaretar fremtidens krav

2023 - 2025

- ✓ Konferanse om menneskerettigheter
 - ❖ Alle skal bli hørt og sett
- ✓ Ferie
- ✓ Fra 0-100 – trygg med helhetstanke og samhandling
- ✓ Lære av andre
 - ❖ Nettverk med nabokommuner
- ✓ Analysere behov og prioritere
 - ❖ Bolig
 - ❖ Beholde og rekruttere
 - ❖ Heltid og turnusordninge
 - ❖ Kompetanse og læring

Meld. St. 8

(2022–2023)

Melding til Stortinget

Menneskerettar for personar med
utviklingshemming

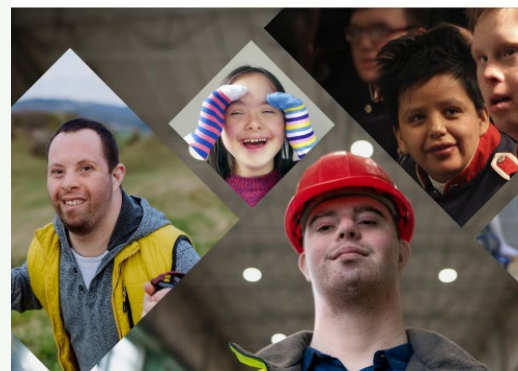
– Det handlar om å bli hørt og sett

 Helsedirektoratet

**Gode helse- og omsorgstjenester til
personer med utviklingshemming**

Nasjonal veileder

Først publisert: 02. juni 2021
Sist revidert oppdatert: 02. juni 2021

**Bærum kommune har gode og målrettede tjenester med
riktig kvalitet og omfang**

Derfor skal vi:

- Utvikle et bærekraftig tjenestetilbud for å ivareta økonomisk handlingsrom til enhver tid
- Prioritere forebygging og tidlig innsats som bidrar til økt selvhjelpenhet og mestring i egen hverdag
- Jobbe tverrfaglig for å gi innbyggere og brukere helhetlig og koordinert tjenestetilbud
- Sikre sammenheng i læringsløpet fra barnehage til ungdomsskole, videregående skole og høyere utdanning
- Ta i bruk velferdsteknologi i tjenestene for å gi innbyggerne økt livskvalitet og for å øke kommunens omsorgskapasitet

